

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3919/2023
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Иван Иванковић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2516/23 од 22.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2516/23 од 22.06.2023. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2516/23 од 22.06.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2728/19 од 12.10.2022. године, тако што се обавезује тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати износе од:

- 4.891,17 динара, са законском затезном каматом почев од 12.08.2016. године до исплате,
- 4.757,76 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2016. године до исплате,
- 4.435,54 динара са законском затезном каматом почев од 14.10.2016. године до исплате,
- 282,21 динара са законском затезном каматом почев од 16.11.2016. године до исплате,
- 4.319,35 динара са законском затезном каматом од 13.01.2017. године до исплате,
- 4.879,15 динара, са законском затезном каматом почев од 15.02.2017. године до исплате,
- 4.377,74 динара са законском затезном каматом почев од 15.03.2017. године до исплате,
- 4.706,39 динара, са законском затезном каматом почев од 14.04.2017. године до исплате,
- 3.416,78 динара са законском затезном каматом почев од 12.05.2017. године до исплате,

- 4.995,87 динара, са законском затезном каматом почев од 16.06.2017. године до исплате,
- 4.376,68 динара, са законском затезном каматом од 16.08.2017. године до исплате,
- 1.775,88 динара, са законском затезном каматом почев од 13.10.2017. године до исплате,
- 4.475,72 динара, са законском затезном каматом почев од 15.11.2017. године до исплате,
- 4.559,30 динара, са законском затезном каматом почев од 15.12.2017. године до исплате,
- 4.675,08 динара, са законском затезном каматом почев од 13.01.2018. године до исплате,
- 4.852,28 динара са законском затезном каматом почев од 14.02.2018. године до исплате,
- 4.321,50 динара, са законском затезном каматом почев од 14.03.2018. године до исплате,
- 4.677,85 динара, са законском затезном каматом почев од 13.04.2018. године до исплате,
- 4.565,44 динара са законском затезном каматом почев од 16.05.2018. године до исплате,
- 4.691,53 динара, са законском затезном каматом почев од 15.06.2018. године до исплате,
- 4.564,72 динара са законском затезном каматом почев од 13.07.2018. године до исплате,
- 5.109,94 динара, са законском затезном каматом почев од 15.08.2018. године до исплате,
- 4.989,87 динара, са законском затезном каматом почев од 16.11.2018. године до исплате,
- 4.687,43 динара, са законском затезном каматом почев од 14.12.2018. године до исплате,
- 5.023,89 динара, са законском затезном каматом почев од 16.01.2019. године до исплате,
- 4.751,20 динара, са законском затезном каматом почев од 15.02.2019. године до исплате,
- 4.294,45 динара са законском затезном каматом почев од 15.03.2019. године до исплате,
- 5.396,72 динара, са законском затезном каматом почев од 12.04.2019. године до исплате,
- 4.999,52 динара, са законском затезном каматом почев од 15.05.2019. године до исплате,
- 3.637,62 динара, са законском затезном каматом почев од 14.06.2019. године до исплате,
- 5.013,29 динара, са законском затезном каматом почев од 12.07.2019. године до исплате,
- 5.542,30 динара, са законском затезном каматом почев од 16.08.2019. године до исплате,
- 5.535,86 динара, са законском затезном каматом почев од 13.09.2019. године до исплате,
- 3.011,60 динара, са законском затезном каматом почев од 16.10.2019. године до исплате,

- 3.682,61 динара, са законском затезном каматом почев од 13.12.2019. године до исплате,
- 5.336,17 динара, са законском затезном каматом почев од 15.01.2020. године до исплате,
- 5.708,67 динара, са законском затезном каматом почев од 15.02.2020. године до исплате,
- 5.604,79 динара, са законском затезном каматом почев од 13.03.2020. године до исплате,
- 5.831,11 динара, са законском затезном каматом почев од 15.04.2020. године до исплате,
- 5.815,41 динара, са законском затезном каматом почев од 12.06.2020. године до исплате,
- 5.294,62 динара, са законском затезном каматом почев од 15.07.2020. године до исплате,
- 2.210,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2020. године до исплате,
- 4.252,76 динара, са законском затезном каматом почев од 16.10.2020. године до исплате,
- 4.639,57 динара, са законском затезном каматом почев од 13.11.2020. године до исплате,
- 5.136,72 динара, са законском затезном каматом почев од 16.12.2020. године до исплате и
- 5.866,92 динара, са законском затезном каматом почев од 15.01.2021. године до исплате,
као и да на наведене износе уплати за тужиоца доприноса за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за ПИО.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу надокнади парничне трошкове у износу од 273.746,00 динара, у року од 15 дана, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2516/23 од 22.06.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2728/19 од 12.10.2022. године, којом је одбијен тужбени захтев садржине као у изреци ове пресуде, те тужилац обавезан да туженом надокнади парничне трошкове у износу од 1.950,00 динара. Одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Ценећи испуњеност услова за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној, Врховни суд је утврдио да се одлукама нижестепених судова одступа од правног схватања Врховног суда израженог у ревизијским одлукама, донетим у истој чињеничноправној ситуацији.

Услед наведеног, а ради уједначавања судске праксе, Врховни суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији тужиоца.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу првом изреке, применом одредбе чл. 404 ст. 2 Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану другостепену пресуду, у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог на неодређено време. У утуженом периоду обављао је рад тако што је сваки други дан обављао рад у времену од 07,00 до 19,00 часова, односно сваки други дан је радио по 12 часова. Организација рада је била таква да тужилац мења другог запосленог на истом радном месту сваког другог дана, с тим што један дан ради од 07,00 до 19,00 часова, а други дан му је пауза и тако се циклус редовно понавља.

По налажењу првостепеног и другостепеног суда, описани начин рада не квалификује се као сменски рад јер је тужилац обављао рад у једној смени, односно није мењао смене, па тужиоцу за такав рад не припада увећање зараде у прописаној висини од 8,9%, у ПКУ за Електропривреду Србије.

Врховни суд је становишта да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право приликом квалификације начина рада тужиоца и следствено томе његовог права на увећану зараду.

Одредбом члана 108. став 1. Закона о раду прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, између осталог за прековремени рад (тачка 3), док у складу са ставом 3. истог члана општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду. Одредбом члана 7. став 2. тачка 2. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, бр. 15/15) прописано је да послодавац доноси одлуку о распореду, почетку и завршетку радног времена, полазећи од следећег: на радним местима где процес рада траје непрекидно, рад се организује у сменама, при чему се под сменским радом подразумева рад у две (по 12 сати) или више смена (по 6 или 8 сати) у току радног дана када на истим средствима за рад раде наизменично најмање два запослена, или две групе запослених, при чему измена смена може бити континуирана или са прекидима током одређеног периода, дана или недеље. Одредба члана 38. став 1. тачка 4. Колективног уговора предвиђа да се основна зарада запосленог увећава за рад у сменама за 8,9%.

Неспорна је чињеница да тужиоцу у утуженом периоду није вршено увећање зараде за сменски рад. Сходно Директиви Европске уније 2003/88 ЕС сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања, који може бити непрекидан или без прекида, изискујући потребу да радник ради у

различно време током одређеног периода дању или ноћу, а турнус се у свом језичком тумачењу изједначава са сменским радом. Врховни касациони суд је становишта да означени режим рада по временском редоследу 12 (рад) -24 (одмор) – 12 (рад), који се у стварности континуирано обавља из дана у дан, из месеца у месец, из године у годину има карактер сменског рада. Такав режим рада код ког се запослени смењују на истом послу по напред утврђеном редоследу квалификује се као сменски рад, без обзира што се не ради у сменама, како се то наводи у побијаној другостепеној пресуди. У конкретном случају постојао је континуитет оваквог режима рада, а сменски рад је признат у општем акту тужене као основ за увећање зараде запослених и то у прописаној висини од 8,9%, па тужиоцу основано следује увећање зараде за сменски рад.

Како је на чињенично стање погрешно примењено материјално право, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку преиначио првостепену и другостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу другом изреке.

На основу одредби чланова 165. став 2., 153. став 1. и 154. ЗПП, одлучено је о трошковима целог поступка, те су тужиоцу досуђени износи у границама постављеног захтева у складу са важећом Адвокатском тарифом и Таксеном тарифом у време обрачуна. Досуђени износ од 273.746,00 динара састоји се од награде за састав тужбе и поднеска којим је преиначена тужба у износу од по 9.000,00 динара, за заступање тужиоца на четири одржана рочишта у износу од 10.500,00 динара, на шест одложених рочишта у износу од по 6.000,00 динара, награде за састав жалбе у износу од 18.000,00 динара и ревизије у износу од 27.000,00 динара, трошкова вештачења у износу од 6.000,00 динара, те судских такси на тужбу у износу од 3.900,00 динара, на првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду у износу од 15.355,80 динара, на ревизију у износу од 30.711,60 динара и ову пресуду у износу од 46.067,00 динара.

У складу са изнетим, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић